

බහුවිධ බුද්ධි භ්‍යාසය අනුව මානව බුද්ධිය හා බැඳුණු සංගීතමය බුද්ධිය පිළිබඳ විමර්ශනයක්

පී.ඒ. අමිල මදුසංක

Humans have been able to outmaneuver all other species using their thinking ability and intelligent potential. Human existence and development can be stated as merely a qualitative approach resulting from human intelligence. To measure this peerless biological power various trial experiments have been carried out by many psychologists all over the world. In its train started giving definitions and comments about intelligence for the first time after the experiment carried out by Alfred Bane and Seamen (1904) on first intelligence. As an evolution of this, above all other theories given about musical intelligence, the most effective and recognised theory was given by Howard Gardner who created the theory of multiple intelligence during the period of 1993-1998. The way they have identified the musical knowledge as an intelligence category, the factors affecting it and its social effectiveness are interpreted in this study.

© පී.ඒ. අමිල මදුසංක

සංස්. ජයමල් ද සිල්වා, දිල්ශාන් මනෝජී රාජපක්ෂ, දුලන්කා ලංසකාර,
දිනෙන් සඳරුවන්

'ප්‍රභා' ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, තුන් වැනි කලාපය - 2013/2014

මානවශාස්ත්‍ර පීඨය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

චින්තන හැකියාවෙන් හා බුද්ධිමය විභව්‍යතාවෙන් සියලු ජීවීන් අඛණ්ඩව යැමට මිනිසාට හැකියාව තිබේ. මානව වර්ගයාගේ පැවැත්ම හා සංවර්ධනය හුදෙක් ම මානව බුද්ධිය හේතු කොටගෙන සිදු වූ ගුණාත්මක ප්‍රවේශ ලෙස සඳහන් කළ හැකි ය. මානව බුද්ධියේ මේ අසමසම පෞරුෂය ශක්තිය මැන බැලීම සඳහා ලෝකයේ මනෝවිද්‍යා කණ්ඩායම් විවිධාකාර වූ පර්යේෂණ සිදු කොට ඇත. ඒ අනුව බුද්ධිය සඳහා විවිධ නිර්වචන හා අර්ථකථන සැපයීම පළමු වැනි වරට සිදු වූයේ ප්‍රංශ ජාතික ඇල්ෆ්‍රඩ් බිනේගේ හා සීමන්ගේ (1904) පළමු වැනි බුද්ධි පර්යේෂණය සිදු වීමෙන් අනතුරුව ය.¹ මෙහි විකාසනයක් ලෙස මානවයා සතු විශේෂ සංගීත හැකියාව විශේෂිත බුද්ධිමය හැකියාවක් ලෙස කාණ්ඩ ගත විය. එය සංගීතමය බුද්ධිය (Musical Intelligence) වශයෙන් හැඳින්වේ. සංගීතමය බුද්ධිය පිළිබඳ වූ විවිධ මත අතරින් වඩාත් සාධනීය හා ලොව පිළිගත් විචරණයක් ඉදිරි පත් කරන ලද්දේ 1993 - 1998 අතර කාලයේ දී සංවර්ධනය වූ ඛනුවිධ බුද්ධි න්‍යායය ඉදිරි පත් කළ හොවාර්ඩ් ගාඩ්නර් (Howard Earl Gardner) විසිනි. සංගීතමය බුද්ධිය නිසා මිනිසා සතු ව සුවිශේෂ නිපුණතා රැසක් ගොඩනැගෙන ආකාරයත්, ඒ නිපුණතා හේතුවෙන් බොහෝ සුවිශේෂ හැකියා ඇති පුද්ගලයන් විමට මිනිසාට ශක්තිය ලැබෙන බවත් පෙන්වාදීම මේ ලිපියේ අරමුණ වේ.

මානව බුද්ධිය ඉතා සංකීර්ණ එක් සාධකයක් අරමුණු කොට ගොඩනැගුණේ ද, නැතහොත් සාධක රැසක් අරමුණු කොට නිර්මාණය වූයේ ද යන්න වර්තමානයේ දී පවා මනෝවිද්‍යාඥයන්ගේ පර්යේෂණ සඳහා පදනම් වී තිබේ. බුද්ධිය එතරම් සංකීර්ණ ය. මානව බුද්ධිය පුද්ගල විවිධත්වය අනුව සංකීර්ණ ස්වභාවයක් උසුලන්නකි. විවිධ ජාතීන් අතර භෞතික වෙනසක් ඇති බව හඳුනාගත හැකි වුව ද ආධ්‍යාත්මික වශයෙන් වන වෙනස හඳුනාගත නො හැකි ය. එක ම ජාතියක් වුවත් භෞතික ස්වරූපයෙන් (දේහ ලක්ෂණ අනුව) පොදු ලක්ෂණ ප්‍රකට කළ ද ඔවුනොවුනට පොදු විවිධ වූ බුද්ධිමය කුශලතා දැකිය හැකි ය. මේ විවිධත්වය සඳහා බලපාන ප්‍රධාන සාධක ද්විත්වයක් ලෙස මනෝවිද්‍යාඥයන් පෙන්වාදෙන්නේ ආරය හා පරිසරය යි.

පුද්ගල ජාන පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට සම්ප්‍රේෂණය වීමෙන් හටගන්නා විශේෂ ලක්ෂණ ආරය වශයෙන් මනෝවිද්‍යාඥයෝ පෙන්වා දෙති. ඔස්ට්‍රියන් ජාතික පූජකවරයකු වූ ග්‍රෙගරි මෙන්ඩල් (1865) ජීවින්ගේ මේ ලක්ෂණ සම්බන්ධයෙන් ඉදිරි පන් කළ මූලික කරුණු මෑත කාලයේ ජාන විද්‍යාඥයන්ගේ ක්‍රමානුකූල විග්‍රහයට ලක් ව ඇත.²

මානව බුද්ධිය නිර්මාණය වීමට ප්‍රබල සාධකයක් වන ආරය, දෙමාපියන්ගෙන් දරුවාට දායාද වන්නේ ජාන මගිනි. පියාගෙන් නිකුත් වන ශුක්‍රාණුවක් මවගෙන් නිකුත් වන ඩිම්බයක් සමඟ සංසේචනය වීමෙන් පිලිසිදගැනීමක් සිදු වේ. මේ ශුක්‍රාණු හා ඩිම්බවල සෛල විසි තුන බැගින් අන්තර්ගත වන අතර ඒ සෛලවල න්‍යෂ්ටියේ වර්ණ දේහ හෙවත් ක්‍රෝමසෝම් නමින් හැඳින්වෙන ව්‍යුහ ඇත. මේ වර්ණ දේහවල අංශු වශයෙන් ජාන පිහිටන අතර මෙලෙස උරුම වන හැම ජානයක් ම DNA (Deoxyribonucleic Acid) නමින් හැඳින්වෙන ද්විත්ව හෙලික්සාකාර ඇමැරැණු ඉනිම ස්වරූපයක් දරයි. මේ අනුව උපතේ දී ම පුද්ගලයන්ගේ ආරමය දායාදය ලබාදෙනුයේ දෙ මාපිය දෙ දෙනා ම වන අතර පුද්ගල සංවර්ධනය සඳහා ඉවහල් වන මූලික උපදේශ ජාලය ඉන් නිර්මාණය වේ. එසේ ම එය එක් එක් පුද්ගලයාගේ අවශ්‍යතාව පරිදි වෙනස් කිරීමට ද හැකියාවක් නොමැත.

මෙලෙස නිර්මාණය වන ජාන පිරිමි ජන්මාණු එක් ජානයක් හා ශුක්‍රාණු ජන්මානු එක් ජානයක් ලෙස යුගල වශයෙන් පිහිටයි. එක් ක්‍රෝමසෝමයක මෙවැනි ව්‍යුහ ඒකක දහසක් පමණ අන්තර්ගත වේ. මෙලෙස ජාන විශාල ප්‍රමාණයක් (80,000-1,20,000) අහඹු ලෙස මිශ්‍ර වන බැවින් උපදින දරුවන් දෙ දෙනකු හැම අතින් ම සමාන වීමේ සම්භාවිතාව අතිශයින් දුර්ලභ ය. එබැවින් මානව බුද්ධිය ද ආරය අනුව විෂම වේ.³ ඒ අනුව එක ම පවුලේ නිවුන් දරුවන් දෙ දෙනකු සතු ව සංගීතමය හැකියා පිහිටන්නේ නම් එය ද විෂම ස්වභාවයකින් පිහිටයි.

මීට අමතර ව මානව බුද්ධිය සඳහා බලපාන අනෙකුත් ප්‍රමුඛ සාධකය වන්නේ පරිසරය යි. මේ සම්බන්ධයෙන් අදහස් දක්වන චුඩ්වර්ක් පවසන්නේ පුද්ගලයකු උපදින විට නො ව ඊට මාස නවයකට පෙර පිළිසිඳ ගන්නා විට ඇති වූ සියලු සාධක ආරය බවත් ඉන් පසු ව ඔහු කෙරෙහි බලපෑ හැම බාහිර සාධකයක් ම පරිසරය ලෙස ගත යුතු බවත් ය.⁴ මෙහි දී පූර්ව ප්‍රසව පරිසරය ඉතා වැදගත් වන අතර එය සමාජ ආරය වශයෙන් අර්ථ ගැන්වේ. දරුවාගේ පිළිසිඳ ගැනීමේ සිට උපත දක්වා වන මේ කාලයේ ජාන වර්ධනය සඳහා පරිසර සාධක ප්‍රබල බලපෑමක් ඇති කරයි. මොන්ටේගු දක්වන පරිදි ජාන සම්පූර්ණ ශුන්‍ය පරිසරයක හට නො ගන්නා අතර අපට කළ හැකි දේ පිළිබඳ සීමා පනවයි. එසේ ම ඒ සීමාවල විභව්‍යතා ඉටු කරන ප්‍රමාණය තීරණය කරන්නේ පරිසරය බව තවදුරටත් ඔහු පැහැදිලි කර දෙයි.⁵ මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ මිනිස් බුද්ධිය නිර්මාණය වීමට බලපාන ආරය හා පරිසරය යන සාධක බුද්ධිමත් ලෙස හැසිරවීමෙන් බුද්ධි වර්ධනය උදෙසා අපට කළ හැකි දේ බොහෝ වන බව ය.

මානව බුද්ධිය නිර්මාණය වීම සලකා බැලීම මෙන් ම මානව බුද්ධියේ ස්වභාවය අවබෝධ කරගැනීමත් ඉතා වැදගත් ය. මානව බුද්ධිය පිළිබඳ 1921 දී පැවැත්වූ සම්මේලනයේ දී බුද්ධිමත් හැසිරීමක ස්වභාවය පිළිබඳ නිර්වචන සැපැයූ මනෝවිද්‍යාඥයන් 14 දෙනකු අතුරින් බිනෝ පවසා සිටියේ නිවැරදි විනිශ්චයක් තාර්කික ව කල්පනා කළ හැකි වීමත් බුද්ධිමත් හැසිරීමක ලක්ෂණ බව යි. එසේ ම බර්ට්ගේ අදහස අනුව බුද්ධිය යනු සහජ, සාමාන්‍ය ඥානාන්විත හැකියාව යි. අර්ථවත් ලෙස ක්‍රියා කිරීමටත් යථාර්ථවාදී ලෙස සිතීමටත් පරිසරය සමඟ සාර්ථක ලෙස අන්තර් සට්ටනය ඇති කිරීමටත් ඇති දක්ෂතාව බුද්ධිමත් හැසිරීම බව වෙස්ලර් පෙන්වා දේ.⁶

මේ සියලු කරුණු සලකා බැලීමේ දී පෙනී යන්නේ මානව බුද්ධිය යනු අර්ථාන්විත ව හා ඥානාන්විත ව විනිශ්ච සැපැයීම සඳහා ආරය හා පරිසරයෙන් ලබන පෙලැඹවීම හා ඉගැනීමට ඇති සාමාර්ථය අනුව නව අභියෝග සාර්ථක ලෙස ජයගැනීම සඳහා වන මෙවලමක් බව යි.

මානව බුද්ධිය මැනීම සම්බන්ධයෙන් විවිධාකාර වූ පර්යේෂණ සිදු කර තිබේ. ඒ අතුරින් ග්‍රැන්සිස් ගෝල්ටන්ගේ (Sir Francis Galton) පර්යේෂණ (1822 - 1911) ලෝක මනෝවිද්‍යා පර්යේෂණ ඉතිහාසයේ නවමු පිටුවක් සනිටුහන් කළේ ය. අවබෝධය, මතකය හා අවධානය වැනි සාමාන්‍ය මානසික ශක්ති (General Mental Powers) පවතින්නේ නැති බවක් ඒවා විවිධ ආකාරයෙන් භාෂාව, සංගීතය හෝ දර්ශනය වැනි බුද්ධි විෂයයීක අංශ (Intellectual Faculties) සඳහා බලපාන බවක් ඔහු පෙන්වා දුන්නේ ය.⁷ මීට අමතර ව බුද්ධිය මැනීම පිළිබඳ පර්යේෂණ සිදු කළ මනෝවිද්‍යාඥයන් ලෙස ජේමිස් මෙතින් කැටල් (Jemis Methen Cattle), ඇල්ෆ්‍රඩ් බිනේ (Alfred Binet - 1857 - 1911), තියඩෝර් සීමන් (Theodore Simon), චාර්ල්ස් ස්පියර්මන් (Charles Sparman - 1863 - 1945), විලියම් ස්ටර්න් (William Stern - 1871 - 1938), හෙන්රි ගොඩාඩ් (Henry Godard 1866 - 1957), රොබට් යර්ක්ස් (Robert Yerkes), ලුවිස් ටර්මන් (Lewis Terman - 1877 - 1956), ඩේවිඩ් චේෂ්ලර් (David Wechsler - 1896 - 1981), ලුවිස් තර්ස්ටන් (Lowis Thurstone - 1889 - 1955), ජේ පී ගිල්ෆර්ඩ් (J. P. Gilford), ආතර් ජෙන්සන් (Arther Jenson) හා රොබට් ස්ටර්න්බර්ග් (Robert Sternberg) පෙන්වා දිය හැකි ය.⁸

විවිධ මනෝවිද්‍යාඥයන් විවිධ පර්යේෂණ හා මතවාද ගොඩනැගූව ද සංගීතමය බුද්ධිය සම්බන්ධයෙන් වඩාත් සාධනීය මතවාදය ඉදිරි පත් කරන ලද්දේ බහුවිධ බුද්ධිය පිළිබඳ සිද්ධාන්තය ඉදිරි පත් කළ ඇමරිකා මනෝවිද්‍යාඥ හොවාඩ් ගාඩ්නර් (Howard Gardner) විසිනි. ගොල්ටන් වැනි මනෝවිශ්ලේෂකයන් මේ බුද්ධිමය සංකල්පය සඳහා ආරම්භක අත්වැල සැපයූ අතර බාක් නම් විශිෂ්ට සංගීතඥයාගේ පවුලේ පරම්පරා අටක සවිස්තරාත්මක අධ්‍යයනයකින් පසු ඔහුගේ නිගමනය වූයේ දක්ෂ සංගීතඥයන් බිහි කරන ලද සංගීතමය බුද්ධියක් ඇති පවුල්වල ප්‍රවේණික බුද්ධිමය හැකියාව අනුව තව දුරටත් සංගීතඥයන් බිහි වීමට වැඩි නැඹුරුතාවක් ඇති බව යි. මෙවන් දක්ෂතා පිළිබඳ කරන ලද පර්යේෂණවල ආභාසය මෙන් ම ආරය හා පරිසරය පදනම් කරගනිමින් පසු කාලීන ව හොවාඩ් ගාඩ්නර් බහුවිධ බුද්ධි න්‍යායය (Theory of Multiple Inteligence) ඉදිරි පත් කළේ ය. හෙතෙම 1984 දී “The Frames of

Mind” නම් කෘතිය රචනා කරමින් මානව බුද්ධිමය හැකියා පදනම් කරගත් බුද්ධිමය දක්ෂතා හතක් න්‍යායයික වශයෙන් ඉදිරි පත් කළේ ය. තව දුරටත් මේ අධ්‍යයන සිදු කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඔහු ස්වභාව ධර්මය පිළිබඳ පුද්ගල බුද්ධියේ කුශලතාව ද සැලැකිල්ලට ගනිමින් බුද්ධිමය හැකියා අටක් සහිත, වර්තමානයේ භාවිත වන බහුවිධ බුද්ධි න්‍යායය 1997 වසරේ දී ඉදිරි පත් කළේ ය.’ ඔහුගේ මේ න්‍යායෙන් සංගීතමය හැකියාව බුද්ධිමය ප්‍රභේදයක් වශයෙන් ඉදිරි පත් විය. එහි දී ආරයෙන් උරුම වන හා පරිසරයෙන් මිනිසා සතු වන බුද්ධියෙහි ප්‍රමුඛස්ථානය භාෂා හැකියාවට හිමි විය. එය භාෂාමය බුද්ධිය ලෙස හැඳින්විණ. සංගීතමය බුද්ධිය පිළිබඳ ව දෙ වැනි ව අවධාරණය කරන ගාච්නර්, භාෂාවෙන් ලත් දැනුම, අවබෝධය හා ආරාමය දායාද හේතුවෙන් අත් පත් කරගන්නා සංගීතමය කුශලතාව සංගීතමය බුද්ධිය ලෙස අර්ථකථනය කරයි. එය රිද්මරටා, නාද, ශ්‍රැති, ස්වර මාධුර්යය හා ස්වර රචනා පාදක කරගත් උසස් සංවේදී හැකියාව මත පදනම් වේ.

බහුවිධ බුද්ධි (Multiple Intelligences)

- වාචසික - භාෂාමය බුද්ධිය (Verbal Linguistic Intelligence)
- සංගීතමය - රිද්මයානුකූල බුද්ධිය (Musical - Rhythmic Intelligence)
- තාර්කික - ගණිතමය බුද්ධිය (Logical - Mathematical Intelligence)
- දෘශ්‍ය - අවකාශමය බුද්ධිය (Visual - Spatial Intelligence)
- කායික - සංචලනමය බුද්ධිය (Bodily - Kinesthetic Intelligence)
- අන්තර් - පුද්ගල බුද්ධිය (Inter - Personal Intelligence)
- පුද්ගල - ඇතුලාන්ත බුද්ධිය (Intra - Personal Intelligence)
- ස්වාභාව ධර්ම බුද්ධිය (Naturalist Intelligence)

මෙතෙක් පසෙක ලා පැවැති සංගීතමය හැකියාව මේ න්‍යායය ඉදිරි පත් වීමත් සමඟ බොහෝ දෙනාගේ සාකච්ඡාවට ලක් වන මාතෘකාවක් බවට පත් විය. මේ වන තෙක් බුද්ධිය මැනීම හා බුද්ධි කාණ්ඩ වශයෙන් සාකච්ඡාවට බඳුන් වූයේ ගණිතය, තර්කනය, විද්‍යාව, අවකාශය, භාෂාව හා සංඛ්‍යා රටා වැනි අංශ සමඟ පමණක් වූ බැවිනි. සංගීතය සලකන ලද්දේ පුහුණු කරන ලද අභ්‍යාස වශයෙනි. මුල් කාලීන මනෝවිද්‍යාඥයන් සංගීතය

සැලැකුවේ පුහුණුව මගින් අත් කරගන්නා තත්ත්වයක් ලෙසත් පුහුණුව මගින් ලබන අධ්‍යාපනය සැබෑ අධ්‍යාපනයට වඩා ප්‍රාථමික අවස්ථාවක් ලෙසත් ය. එහෙත් සංගීතමය ශාන්තය කුඩා කල දී ම ආරම්භ වශයෙන් දයාද වන බවත් දක්ෂ ගුරු ඇසුරක් මගින් එය වඩාත් ඔපමට්ටම් වන බවත් ජපානයේ සුසුකි (Susuki) නම් සංගීතඥයාගේ (වයලීන) හා කොඩලි (Kodaly) නම් හංගේරියානු සංගීතඥයාගේ ඉගැනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිවලින් තහවුරු වේ.¹⁰ බී.එස්. බ්ලූම් තම අධ්‍යාපන අරමුණු වර්ගීකරණයෙන් පෙන්වාදෙන පරිදි ඉගැනීම යනු යම්කිසි වර්ගයා වෙනස්කමක් නම් ඒ වෙනස් විම සිදු විය යුත්තේ ප්‍රජානන ආවේදන හා මනෝවාලක ක්ෂේත්‍ර වර්ධනය වීමෙනි. ගණිතය විද්‍යාව වැනි විෂය සලකා බැලූ විට ප්‍රජානන හා මනෝවාලක ක්ෂේත්‍රයට වැඩි නැඹුරුවක් මෙන් ම ආවේදන ක්ෂේත්‍රයට අඩු නැඹුරුවක් දක්නට ලැබේ. එනමුත් සංගීතය වැනි සෞන්දර්යාත්මක විෂය මගින් හිස, අත හා හදවත යන සියලු ක්ෂේත්‍ර ආවරණය වන බැවින් සංගීතමය බුද්ධිය සහිත පුද්ගලයා සතු ව පූර්ණ පෞරුෂයක් ගොඩනැගේ. එසේ ම සංගීතමය බුද්ධියේ අකුරු එල ලෙස සමාජයට දායාද වන නව සංගීත නිර්මාණ බ්ලූම්ගේ ප්‍රජානන කේතුව අනුව ඉහළ ම ප්‍රජානන කුසලතාවකි. බහුවිධ බුද්ධි න්‍යායය අනුව සංගීතය පිළිබඳ නිපුණතාව බුද්ධිමය ලක්ෂණයක් ලෙස පිළිගැනේ බිතෝවන්, මොසාට්, බාක් වැනි ලෝක ප්‍රකට සංගීතඥයන් සංගීතමය බුද්ධියෙන් උපරිම එල ලැබූ පිරිස් ය. ඔවුන්ගේ කාර්ය භාරය විමසා බලන විට මානසික වශයෙන් ඔවුන් නිර්මාණ වින්තනයෙන් මෙහෙයවනු ලැබූ පිරිසක් බව පෙනී යයි.

විද්‍යාත්මක ව සොයා බැලීමේ දී සංගීතමය බුද්ධිය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ම පුද්ගලයාට බලපානුයේ මොළයේ දකුණු පස ක්‍රියාකාරීත්වය යි. විවිධ ශබ්ද නිකුත් කරන පක්ෂීන් විශේෂ ඇසුරින් කරන ලද පරීක්ෂණවලින් මෙන් ම මාක් රෝසෙන්වෙග් (Mark Rosenzweig 1922-2009) 1960 දී කැලිෆෝනියා විශ්වවිද්‍යාලයේ දී මියන් ඇසුරින් සිදු කළ පරීක්ෂණවලින් මෙය තවදුරටත් සනාථ වූ අතර සතුනට වඩා අති විශේෂ වූ සංගීතමය බුද්ධියක් මිනිසා සතු බව අද වන විට සොයාගෙන ඇත. සතුනට සිදු කළ හැකි ශබ්ද නිකුත් කිරීමේ ස්වර පරාස සීමා සහිත වේ. ශ්‍රවණ හැකියාව, නාද

හා රිද්ම රටා හැසිරවීම, ඊට අනුරූප වලන රටා, තාල ප්‍රයෝග කිරීම, ගායනය, වාදනය හා ස්වර රචනය ආදී නිපුණතා රැසක් මිනිසාට දායාද වී ඇත්තේ සංගීතමය බුද්ධිය නිසා ය.

සංගීතයේ පරිණාමය කෙසේ සිදු වුවත් සංගීතය විශ්වීය වශයෙන් ඒකීය භාෂාවකි. එය බටහිර හා පෙරදිග වශයෙන් විභේදනය කොට දැක්වුව ද සමස්ත සංගීතයට ම බලපානුයේ සජන ස්වරය ප්‍රමුඛ වූ පොදු සිද්ධාන්ත මාලාවකි. මනෝවිද්‍යාඥයන් සංගීතමය ගායන හා වාදන හැකියා සලකන්නේ මනෝවාලක හැකියා (Psycho - motor) හෙවත් මනසින් මෙහෙයවෙන ශාරීරික කුශලතා වශයෙනි.¹¹ එහි දී මනෝවාලක හැකියාව පිළිබඳ දෘශ්‍ය සාධකය ඍජුව ම ග්‍රහණය වුව ද ආරම්භ දායාදයෙන් ලද හැකියාවත්, න්‍යායාත්මක වශයෙන් ලබන දැනුමත් වඩාත් වැදගත් වේ. ඒ අනුව පාරිසරික සාධකවල බලපෑමත් සමඟ මනස මෙහෙයවා අති සියුම් ලෙස කාලය කාර්යක්ෂම අයුරින් තාල රූපවලට බෙදා කළමනාකාරිත්වයෙන් යුතු ව මනා ව පාලනය කොට පරිකල්පනයෙන් ශබ්ද රටා නිර්මාණය කිරීමෙන් බිහි කරන්නා වූ ස්වර රචනා සඳහා මනෝවාලක ක්ෂේත්‍රය හා සමාන ව ප්‍රජානන ක්ෂේත්‍රයෙහි ද (Cognitive Domain) විශාල දායකත්වයක් ලබා දේ. එය හුදෙක් කළමනාකරණ මූල ධර්ම ඔස්සේ සාකච්ඡා කරන්නා වූ පරිදි යම් පුද්ගලයකුගේ හෝ සංවිධානයක තීරණය කරන ලද පරමාර්ථ හා අරමුණු ඉටු කරගැනීම සඳහා මානව හා අනෙකුත් සම්පත් කාර්යක්ෂම ව හා ඵලදායී ලෙස සැලැසුම් කිරීම, සංවිධානය කිරීම, මෙහෙයවීම හා පාලනය කිරීම යන කාර්ය ඇතුළත් ක්‍රියාවලියකට සමාන ය.¹² උදාහරණයක් ලෙස භාරතීය සංගීතය පිළිබඳ විධිමත් න්‍යායාත්මක දැනුම සපයන මුල්ම ග්‍රන්ථය වන භරතමුනිගේ නාට්‍යශාස්ත්‍රයෙහි අඩංගු ව ඇති න්‍යායාත්මක කරුණු ඇසුරින් මෙය තව දුරටත් තහවුරු කර ගනිමු. නාට්‍යශාස්ත්‍රය අනුව ඕනෑ ම සංගීත නිර්මාණයක ස්වර ගමන් කරන්නා වූ ක්‍රමවේද හතරකි. මේවා වර්ණ නමින් හැඳින්වේ.¹³ මෙලෙස න්‍යායාත්මක ව ලබාගන්නා දැනුම ප්‍රායෝගික තලයට ගෙන ඒමේ දී නිවැරදි ශ්‍රැති ස්ථාන භාවිතය, නිවැරදි උච්චාරණය, නිවැරදි තාල මත පිහිටා ගායනය වාදනය මෙන් ම රාගධාරී සංගීතයේ රාගයක් නිර්මාණාත්මක

ව වර්ධනය කරමින් ගැයීමට අවශ්‍ය විවිධ ශෛලියේ ආලාප, විවිධ ශෛලියේ තනාලංකාර, බඩාබ්‍යාල්, චෝටා බ්‍යාල්, කළමනාකරණය කරගැනීමට සිදු වේ.

ගැයීමට වැයීමට අවශ්‍ය මූලික පුහුණුව මෙන් ම ගායනය හෝ වාදනය වර්ධනය කරගැනීමට (Musical Improvisations) පරිකල්පිත ශබ්ද රටා භාවිතයෙන් සංගීතය මැවීම, හුදෙක් මනෝවාලක හැකියාව පමණක් නො ව ඊට සමාන හෝ විටෙක එය ද අබ්බවා ප්‍රජානන ක්ෂේත්‍රයේ හැකියාවලින් යුත් බුද්ධිමය හැකියාව ඊට බලපායි. එය පියාජේ විසින් මනෝවිද්‍යාවේ දී අර්ථකථනය කරන ලද ස්කීමා හෙවත් මනෝරටා හෝ සංවිධිත රටා පිළිබඳ සංකල්පය හා අතිශයින් ම සමාන අවස්ථාවකි.

සංගීතමය බුද්ධිය විශේෂ බුද්ධි ප්‍රභේදයක් වශයෙන් තවදුරටත් සාකච්ඡා කිරීමේ දී සමාජ විද්‍යාත්මක විග්‍රහ ද ඉතා වැදගත් වේ. “Principals of Sociology” කෘතියෙන් සංස්කෘතිය විග්‍රහ කරන හිට්ලර් සංගීතය කලා යන කුලකයට ලඝු කොට විග්‍රහ කොට තිබීම වැදගත් වේ. ඔහු පවසන පරිදි සංස්කෘතිය යනු ඇදහිලි, කලාව, ජීවන පිළිවෙත්, සිරිත්විරිත්, සම්ප්‍රදාය හා සමාජීය ලෙස හිමි කරගත් ක්‍රියා වේ.¹⁴ මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ රටක පැවැත්ම තහවුරු කරන්නා වූ සංස්කෘතියේ නිත්‍ය අංගයක් ලෙස කලාව අනිවාර්ය සාධකයක් වන බවත් කලාවේ උපකුලකයක් ලෙස සංගීතය ද වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරන බවත් ය.

එමෙන් ම සංස්කෘතිය පිළිබඳ අවශ්‍යතා න්‍යායය ඉදිරි පත් කරන බි. මැලිනොව්ස්කි (Bronis³aw Malinowski – 1884 - 1942) පෙන්වාදෙන්නේ මිනිසුන්ගේ මූලික අවශ්‍යතා මෙන් ම ද්විතීයික අවශ්‍යතා අතර සංගීතය ද වැදගත් භූමිකාවක් ඉටු කරන බව යි.¹² එසේ ම රටක සංවර්ධනයට වැදගත් වන විධිමත් සංස්කෘතික පවරාදීම උදෙසා වර්ගා ධර්ම පදනම් කරගත් සදාචාර විෂය මාලාවක් සම්පාදනය කිරීම සිදු කෙරේ. මෙරට පාසල් විෂය මාලාවට ද හර විෂයයක් ලෙස සෞන්දර්ය අධ්‍යාපනය අනිවාර්ය කිරීම හේතුවෙන් සංගීතමය බුද්ධියේ වැදගත්කම තව දුරටත් සුරක්ෂිත ව ඇත.¹⁵

එසේ ම 1990 මාර්තු මාසයේ දී යුනෙස්කෝ සංවිධානය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද “සෑමට අධ්‍යාපනය” (Education for All) සංකල්පයෙන් තහවුරු කරන ලද සම අධ්‍යාපන අයිතිවාසිකම් යටතේ ශ්‍රී ලාංකික දරුවන්ට ද තමන් කැමැති විෂයයක් හැදෑරීමේ අයිතිවාසිකම ලබා දිය යුතු ය යන්න සඳහන් වේ.¹⁶ ඒ අනුව ගණිතය, විද්‍යාව වැනි බුද්ධි ක්ෂේත්‍රවලට අසමත්, එහෙත් සංගීතය වැනි කලා විෂයවලට සමත්කම් ඇති දරුවන් පාසල හැර යන (School Dropouts) තත්ත්වයට පත් නො කොට අභිප්‍රේරණය හා නිසි ආධ්‍යාපනික අවස්ථා සැපයීමෙන් විශිෂ්ට විභව්‍යතාවෙන් යුත් සංගීතඥයකු වුව බිහි කරගත හැකි වේ. ඒ සඳහා ගුරුවරුන්ට නිවැරදි මඟ පෙන්වීමක් සැපයීමට හොවාඩ් ගාඩ්නර්ගේ බහුවිධ බුද්ධි න්‍යායය මනා පිටිවහලක් සපයනු ඇත.

මේ අනුව පැහැදිලි වනුයේ මානව බුද්ධිය මැන බැලීම සඳහා බොහෝ පර්යේෂණ ක්‍රමවේද පවතින බවත් සංගීතමය කුසලතාව විශේෂ බුද්ධිමය කාණ්ඩයක් වශයෙන් බහුවිධ බුද්ධි න්‍යායයෙන් තහවුරු ව ඇති බවත් ය. ඒ අනුව ඉහත කරුණු සලකා බැලීමේ දී සංගීතමය බුද්ධිය යනු හුදෙක් බුද්ධි ප්‍රභේදයක් වශයෙන් පමණක් නො ව සමස්ත පුද්ගල සංවර්ධනයට අවශ්‍ය ශාරීරික, මානසික, චිත්තවේගික (භාවමය), සදාචාරාත්මක මෙන් ම සමාජීය සාධක පුරණය කරන්නා වූ ද ආරමය හා පාරිසරික සාධක විසින් පාලනය කරනු ලබන්නා වූ ද ඉහළ ප්‍රජානන කුසලතා ප්‍රකට කරන්නා වූ ද මානව ගුණාංගයක් බව පැවැසිය හැකි ය.

ආන්තික සටහන්

¹ අබේපාල, රෝලන්ඩ් (2013), බුද්ධිය; බහුවිධ හා භාවමය බුද්ධිය, පි. 47
² අතුකෝරාල, දයාරෝහණ, අතුකෝරාල, හේළි නිමලා (2015), අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව හා ගුරුවරයා, පි. 59
³ Soper, R. (Ed.) (2005) Biological Science. PP. 730
⁴ අතුකෝරාල, දයාරෝහණ, අතුකෝරාල, හේළි නිමලා (2015), අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව හා ගුරුවරයා, පි. 64
⁵ එම, පි. 124
⁶ එම
⁷ අබේපාල, රෝලන්ඩ් (2013), බුද්ධිය; බහුවිධ හා භාවමය බුද්ධිය, පි. 39

⁸ එම, පි. 40-70

⁹ එම, පි. 109

¹⁰ අබේපාල, රෝලන්ඩ් (2004), සෞන්දර්ය අධ්‍යාපන විවරණ, පි. 126

¹¹ එම, පි. 117

¹² කස්තුරිආරච්චි, වන්දන (2014) අධ්‍යාපන කළමනාකරණය, පි. 5

¹³ මාරසිංහ, චෝල්ටර් (2014) භාරතමුනිප්‍රතින නාට්‍ය ශාස්ත්‍ර තෘතීය භාගය, පි. XX

¹⁴ ගලගමගේ, එස් (2008) අධ්‍යාපන සමාජ විද්‍යාව, පි. 16

¹⁵ එම, පි. 35

¹⁶ අතුකෝරාල, දයාරෝහණ, අතුකෝරාල, හේළි නිමලා (1991) අධ්‍යාපන මූලධර්ම ලිපි, පි. 19

මූලාශ්‍රය නාමාවලිය

අතුකෝරාල, දයාරෝහණ හා අතුකෝරාල, හේළි නිමලා. (2015) අධ්‍යාපන මනෝවිද්‍යාව හා ගුරුවරයා. බොරැල්ල: ශික්ෂා මන්දිර ප්‍රකාශන.

අබේපාල, රෝලන්ඩ්. (2013) බුද්ධිය; බහුවිධ හා භාවමය බුද්ධිය. කොට්ටාව: සාර ප්‍රකාශන.

අබේපාල, රෝලන්ඩ්. (2004) සෞන්දර්ය අධ්‍යාපන විවරණ. කොට්ටාව: සාර ප්‍රකාශන.

වන්තිගම, වන්දදාස. (සංස්) (2004) අධ්‍යාපන විමර්ශන 2. දෙහිවල: ශ්‍රී දේවි ප්‍රින්ටර්ස්.

මාරසිංහ, චෝල්ටර්. (2014) භාරතමුනිප්‍රතින නාට්‍යශාස්ත්‍ර තෘතීය භාගය. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

අතුකෝරාල, දයාරෝහණ හා අතුකෝරාල, හේළි නිමලා. (1991) අධ්‍යාපන මූලධර්ම ලිපි. පානදුර: ශික්ෂා මන්දිර ප්‍රකාශන.

කස්තුරිආරච්චි, වන්දන. (2014) අධ්‍යාපන කළමනාකරණය. ගොතටුව නව නගරය: පී ඇන්ඩ් පී ඇසොසියේට්ස්.

ගලගමගේ, එස්. (2008) අධ්‍යාපන සමාජ විද්‍යාව. දෙහිවල: ශ්‍රී දේවි ප්‍රින්ටර්ස්.

Soper, R. (Ed.) (2005) **Biological Science**. UK: Cambridge University Press.